

Domov>Sodni postopki>Videokonferenca>Pridobivanje dokazov z videokonferenco

Pridobivanje dokazov z videokonferenco

Avstrija

1 Ali je dokaze mogoče pridobiti prek videokonference s sodelovanjem sodišča v državi članici, ki je zaprosila, ali neposredno s strani sodišča v navedeni državi članici? Če je mogoče, kateri nacionalni postopki ali zakonodaja se uporabljajo?

V Avstriji sta mogoči in dovoljeni obe vrsti pridobivanja dokazov prek videokonference. V avstrijskem civilnem procesnem pravu so pravdni postopki urejeni z zakonom o civilnem postopku (*Zivilprozessordnung – ZPO*), nepravdni postopki pa z zakonom o nepravdnem postopku (*Außerstreitgesetz – AußStrG*). Določbe v zvezi s pridobivanjem dokazov so vključene v ZPO (členi 266 do 389) in AußStrG (členi 16, 20 in 31 do 35, z delnim sklicevanjem na ZPO) ter v posamezne določbe, s katerimi so urejene posebne vrste postopkov, kot je člen 85 o dolžnosti sodelovanja v postopku v zvezi z očetovstvom. Ustrezni nacionalni postopki in pravna pravila so podrobno opisani v odgovorih na naslednja vprašanja in informativnem listu „Pridobivanje dokazov – Avstrija“.

2 Ali so kakšne omejitve glede vrste oseb, ki so lahko zaslišane prek videokonference – na primer, ali so lahko na tak način zaslišane samo priče ali se lahko zaslišijo tudi drugi, kot na primer izvedenci ali stranke?

V skladu s členom 277 ZPO (pravdni postopek) in členom 35 AußStrG v povezavi s členom 277 ZPO (nepravdni postopek) se lahko videokonferenca uporabi za pridobivanje dokazov ter torej tudi za zaslišanje strank in prič ter pričanje izvedencev.

3 Kakšne so morebitne omejitve glede vrste dokazov, ki se lahko pridobijo prek videokonference?

V skladu s členom 277 ZPO (pravdni postopek) in členom 35 AußStrG v povezavi s členom 277 ZPO (nepravdni postopek) se videokonferenca lahko uporabi za pridobivanje dokazov. Vendar lahko njeno uporabo preprečujejo dejanske ovire, na primer pri pridobivanju dokazov z listinami ali ogledom.

4 Ali so kakšne omejitve glede kraja, kjer mora biti oseba zaslišana prek videokonference – tj. ali mora to biti na sodišču?

Vsaka oseba lahko prejme vabilo sodišča, ki je pristojno na območju njenega prebivališča in na katerem se opravi zaslišanje prek videokonference. V Avstriji so vsa sodišča, državna tožilstva in zapori opremljeni z vsaj enim videokonferenčnim sistemom. V avstrijskem pravu ni pravila, na podlagi katerega bi bila videokonferenca za pridobivanje dokazov dopustna samo v prostorih sodišča.

5 Ali je dovoljeno snemati zaslišanje prek videokonference in če je, ali je oprema na voljo?

Avstrijsko pravo ne vsebuje splošnih določb o varstvu podatkov pri snemanju zaslišanj prek videokonference v civilnih zadevah, zato je za snemanje potrebno soglasje vseh oseb, vključenih v videokonferenco. To se nanaša na posredno pridobivanje dokazov, ki ga je treba na podlagi člena 10(2) Uredbe Sveta (ES) št. 1206/2001 o sodelovanju med sodišči držav članic pri pridobivanju dokazov v civilnih ali gospodarskih zadevah (v nadaljnjem besedilu: Uredba) opraviti v skladu s pravom zaprosene države.

Vendar pa se zaprosilo za neposredno pridobivanje dokazov izvrši v skladu s pravom države, ki je zaprosila (člen 17(6) Uredbe). Če je v navedenem pravu predvideno snemanje videokonferenc brez soglasja zadevnih oseb, je to dopustno tudi s stališča Avstrije.

Načeloma je mogoče zaslišanja prek videokonference snemati z vsemi videokonferenčnimi sistemi. Na krajih, kjer se sodni postopki običajno snemajo (na številnih kazenskih sodiščih), se lahko obstoječa tehnična oprema uporabi za snemanje zaslišanja prek videokonference. S preprosto namestitvijo ustreznega nosilca posnetkov se lahko zaslišanje snema tudi na vseh drugih krajih.

6 V katerem jeziku mora biti zaslišanje: (a) za zaprosila na podlagi členov 10 do 12; in (b) za neposredno pridobivanje dokazov na podlagi člena 17?

(a) Na podlagi člena 10(2) Uredbe je treba dokaze pridobivati v skladu s pravom zaprosene države. Zaslišanje mora torej potekati v nemškem jeziku (na nekaterih avstrijskih sodiščih je dovoljena tudi uporaba hrvaškega, slovenskega ali madžarskega jezika). Sodišče, ki je zaprosilo, lahko v okviru posebnega postopka za izvršitev zaprosila za pridobivanje dokazov zaprosi za uporabo svojega uradnega jezika (ali katerega koli drugega jezika). Vendar lahko zaproseno sodišče to zavrne, če to zaradi večjih praktičnih težav ni mogoče (člen 10(3) Uredbe).

(b) Na podlagi člena 17(6) Uredbe sodišče, ki je zaprosilo, neposredno pridobivanje dokazov opravi v skladu s pravom svoje države članice, torej v enem od uradnih jezikov, ki jih dopušča navedeno pravo. Vendar lahko Avstrija kot zaprosena država članica na podlagi člena 17(4) kot pogoj za pridobivanje dokazov določi uporabo svojega jezika.

7 Če so potrebni tolmači, kdo jih mora zagotoviti za obe vrsti zaslišanj in kje morajo biti?

Pri posrednem pridobivanju dokazov je ne glede na morebitno povračilo v skladu s členom 18(2) Uredbe za zagotovitev tolmačev najprej odgovorno zaproseno sodišče. Vendar morata zadevni sodišči (tako kot na drugih področjih) konstruktivno sodelovati.

Pri neposrednem pridobivanju dokazov na podlagi člena 17 Uredbe je za zagotovitev tolmačev najprej odgovorno sodišče, ki je zaprosilo. S členom 17 se ne zahteva pomoč zaprosene države članice pri tem, vendar pa taka pomoč tudi ni izključena. Člen 39a(4) zakona o sodni pristojnosti (*Jurisdiktionsnorm – JN*) določa, da mora sodišče, ki zagotavlja pravno pomoč, na prošnjo tujega sodišča praktično pomagati pri pridobivanju dokazov. To lahko na primer vključuje zagotovitev primernega tolmača.

Odločitev, iz katere države morajo biti tolmači, je treba sprejeti na podlagi tega, kaj je primerno v posamezni zadevi.

8 Kateri postopek se uporablja za ureditev zaslišanja in obveščanje osebe, ki bo zaslišana, o času in kraju? Koliko časa vnaprej je treba določiti datum zaslišanja, da bi bila zaslišana oseba pravočasno obveščena?

Oseba se na zaslišanje prek videokonference v Avstriji povabi enako in ob upoštevanju enakih rokov za obvestilo, kot če bi bila pozvana na sodišče, ki obravnava zadevo.

9 Kakšni so stroški uporabe videokonference in kako se plačajo?

Pri uporabi videokonference prek internetnega protokola (IP) stroški ne nastanejo. Pri videokonferenci prek povezave ISDN klicateljem nastanejo enaki stroški kot pri telefonskem klicu. Ti stroški se razlikujejo glede na kraj klicane naprave.

10 Kakšne so morebitne zahteve glede zagotavljanja, da je bila oseba, ki jo neposredno zasliši sodišče, ki je zaprosilo, obveščena, da je sodelovanje na zaslišanju prostovoljno?

Za to je najprej odgovorno sodišče, ki je zaprosilo, ki mora upoštevati člen 17(2) Uredbe in ki praviloma samo povabi zadevne osebe k udeležbi na videokonferenci. Če avstrijski osrednji organ ali avstrijsko sodišče med pripravo ali neposrednim pridobivanjem dokazov opazi, da bi bil lahko kršen člen 17 (2) Uredbe, mora v sodelovanju s sodiščem, ki je zaprosilo, ustrezno zagotoviti upoštevanje te določbe. Uslužbenci na avstrijskih sodiščih so usposobljeni za uporabo Uredbe (ES) št. 1206/2001, prek intraneta ministrstva za pravosodje pa imajo tudi dostop do evropskega „Priročnika o uporabi videokonferenc v čezmejnih sodnih postopkih“.

11 Kakšni so postopki za preverjanje istovetnosti osebe, ki bo zaslišana?

Istovetnost osebe se preveri na podlagi dokumenta s fotografijo. Istovetnost osebe se preverja tudi v okviru zaslišanja (člen 340(1) ZPO).

12 Kakšne so zahteve glede izrekanja prisega in kakšne podatke mora zagotoviti sodišče, ki je zaprosilo, kadar je za neposredno pridobivanje dokazov na podlagi člena 17 potrebna prisega?

Določbe o izrekanju prisega za stranke so vključene v člena 377 in 379 ZPO, za priče pa v člene 336 do 338 ZPO.

Obveznost prisega velja za stranke in priče. Medtem ko strank ni mogoče pravno prisiliti k prisegi, so lahko priče kaznovane, če jo neupravičeno odklonijo (člena 325 in 326 ZPO; kazni so enake kot za odklonitev pričanja in vključujejo globe ali do šesttedensko zaporno kazen).

V skladu s členom 288(2) kazenskega zakonika (*Strafgesetzbuch* – StGB) se kriva izpovedba ali kriva potrditev pod prisego ali sicer kriva prisega, določena v ustrezni zakonodaji, kaznuje z zaporno kaznijo od šestih mesecev do petih let.

Kriva izpovedba stranke v postopku, ki ni prisegla, se ne šteje za kaznivo dejanje. Vendar pa se lahko priča, ki ni prisegla, v primeru krive izpovedbe kaznuje z zaporno kaznijo do treh let (člen 288(1) StGB).

V skladu s členom XL uvodnega zakona k zakonu o civilnem postopku (*Einführungsgesetz zur Zivilprozessordnung* – EGZPO) je treba upoštevati določbe zakona z dne 3. maja 1868, Cesarski uradni list (RGBl.) št. 33 (Besedilo prisega in druge formalnosti) (glej <http://alex.onb.ac.at/cgi-content/alex?aid=rgb&datum=18680004&seite=00000067>).

V skladu s členom 336(1) in členom 377(1) ZPO osebe, ki so že bile obsojene zaradi krive izpovedbe, ali ki še niso dopolnile štirinajst let, ali ki zaradi nezrelosti ali motnje v duševnem razvoju ne razumejo zadostno narave in pomena prisega, ne morejo priseči in jih torej ni mogoče zapriseči.

Uporaba zgoraj navedenih določb v zvezi z zaslišanjem priče ali stranke pod prisego je izključena v zadevah na podlagi zakona o nepravdnem postopku (člen 35 AußStrG).

13 Kakšna je ureditev za zagotavljanje, da sta na kraju videokonference prisotni oseba za stike, s katero se sodišče, ki je zaprosilo, lahko poveže, in oseba, ki je na voljo na dan zaslišanja za upravljanje videokonferenčne opreme in odpravljanje morebitnih tehničnih težav?

Na vseh krajih, kjer je videokonferenčna oprema, ki je v lasti ministrstva za pravosodje, je en uslužbenec pristojen za skrb zanjo. Ta oseba zna upravljati videokonferenčno opremo in opraviti manjše prilagoditve nastavitvev. Vsa videokonferenčna oprema je povezana s centralno enoto v oddelku za informacijsko tehnologijo na zveznem ministrstvu za pravosodje (*Bundesministerium für Justiz* – BMJ). Od tam lahko administratorji IT nastavljajo videokonferenčne sisteme po vsej Avstriji.

14 Kateri morebitni dodatni podatki se zahtevajo od sodišča, ki je zaprosilo?

Od sodišča, ki je zaprosilo, se zahtevajo naslednji podatki:

naslov IP in/ali številka ISDN s klicno številko države;

ime, telefonska številka in e-naslov uslužbenca pri sodišču, ki je zaprosilo, ki je odgovoren za tehnične vidike opreme za komuniciranje na daljavo.

Zadnja posodobitev: 02/06/2018

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zaradi izstopa Združenega kraljestva iz Evropske unije države članice posodablajo strani z nacionalno vsebino na tem spletišču. Če spletna stran vključuje vsebino, ki še ne odraža izstopa Združenega kraljestva, je nenamerna in jo bomo ustrezno odpravili.